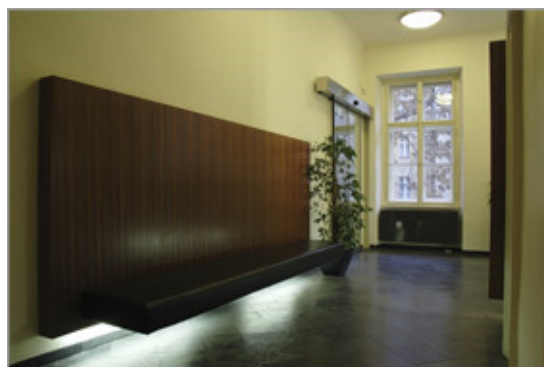

NEWSLETTER HJF – 3. díl

Obsah:

Václav Král : Autorizovaná konverze dokumentů	2 - 3
Andrea Vejberová : Přípustnost důkazů záznamem telefonického rozhovoru	3 - 4
Veronika Kaiserová : Blankosměnka jako nástroj zajištění pohledávky.....	4 - 5
Pavel Fráňa : Informace o organizaci Alliance of Business Lawyers	5

PRAHA
Sokolovská 49
186 00 Praha 8

+420 225 000 400
+420 225 000 444
recepce@hjfcz

HRADEC KRÁLOVÉ
Dukelská 15
500 02 Hradec Králové

+420 495 534 081-2
+420 495 534 176
recepcehk@hjfcz

AUTORIZOVANÁ KONVERZE DOKUMENTŮ

Jak je jistě už každému minimálně ze sdělovacích prostředků známo, bude od listopadu tohoto roku uveden do provozu systém datových schránek. Tento nový produkt elektronické komunikace soukromých subjektů s orgány veřejné správy, včetně soudů, je založen právní úpravou danou zákonem č. 300/2008 Sb.,

o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Tento zákon obsahuje nejen veřejně známou datovou schránku, ale také autorizovanou konverzi dokumentů. V tomto zákoně je tedy samostatně upravena část týkající se vytváření ověřených opisů dokumentů, a to ověřených opisů, kdy na jedné straně jste vybaveni souborem ve formátu PDF a chcete tento soubor převést do listinné podoby a tato listinná podoba má být ověřenou kopií toho, co je v datovém dokumentu. Nebo naopak existuje dokument v listinné podobě a ten je potřeba převést do podoby datové a v té jej požadujete v ověřené kopii. Laicky řečeno, to co bylo výhradní výsadou listin a ověřování shody listiny s originálem, lze po účinnosti zákona (ke dni 1. 7. 2009) provádět i se soubory Pdf v elektronické podobě. Zásadním je však sdělení, že jestliže od 1. 7. 2009 do 30. 8. 2009 mohla autorizovanou konverzi dokumentů provádět jen veřejná správa převážně prostřednictvím Czech POINTů a dále notáři, s nabytím účinnosti zákona č. 219/2009 Sb., kterým se tento zákon novelizoval, lze tuto službu klientům poskytovat i prostřednictvím advokátů.

Zákon definuje konverzi dokumentů jako převedení vstupu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě, což je právě ten Pdf soubor, který bude ověřeným opisem toho, co existuje v listinné podobě, nebo převedení vstupu v datové zprávě do podoby listinné, kdy tato listinná podoba je ověřenou kopií datového souboru v Pdf. Datová zpráva je pak definována právě jako ten Pdf soubor, jež je dokumentem k převedení do listinné podoby nebo je naopak tím výstupem, kterého se chce dosáhnout.

Podstatným úkonem pro konverzi dokumentů je pak ověření shody originálu s kopií, jejíž ověření je požadováno, a připojení ověřovací doložky advokáta. Podrobnosti vytváření takových ověřených opisů, ať už z listiny do datové zprávy či naopak, upravuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů (dále jen „vyhláška“).

Dokument, který je předložen k provedení konverze (k pořízení ověřené kopie) je označován jako vstup a dokument, který provedením konverze vznikne a jež má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož provedením vznikl, se nazývá výstup. Samozřejmě i v případě provádění autorizovaných konverzí existují výjimky z tohoto postupu, kdy je obecně zakázáno

vytvářet ověřené kopie např. směnky, šeku, dokladů, geometrických plánů, jak je definuje zákon.

Postup při provádění konverze za situace, kdy klient požádá o převedení listiny (např. rozhodnutí soudu, správního orgánu či jiné listiny) do datové zprávy je velice snadný. Advokát provede v souladu s vyhláškou nascanování listiny do počítače tak, aby byla vytvořena kopie v Pdf. Následně zkontroluje shodu listiny s tím, co má v souboru v Pdf. Poté k dokumentu v souboru připojí ověřovací doložku advokáta, dále se připojí k dokumentu Pdf elektronický podpis advokáta a kvalifikované časové razítko. Takovýto dokument v Pdf je tím dokumentem v souboru, který je ověřenou kopií předložené listiny a lze s ním i takto nakládat, včetně zaslání takové datové zprávy jako „originálu“ příslušnému správnímu orgánu či soudu. Klient jej může požadovat odeslat na jím určené úložiště, případně takovou datovou zprávu lze předat na nosiči dat (CD, USB flash).

Opačně, pokud klient požádá o převedení ověřené kopie datové zprávy (tedy souboru Pdf, jež je v konverzi v datové zprávě) do podoby listinné, pak advokát ověří shodu datové zprávy v Pdf s listinnou podobou, kterou vytvoří, ověří elektronický podpis v souboru Pdf a časové razítko a pokud má konvertovaná datová zpráva všechny náležitosti, připojí ověřovací doložku advokáta k vytištěné listině. Tím je konverze do listinné podoby provedena a připravena k předání.

Má-li být tedy správnímu orgánu nebo soudu či jinému státnímu orgánu předložen dokument, jenž by měl být užit jako podklad pro vydání rozhodnutí, pak je taková povinnost splněna předložením výstupu provedené konverze, tedy zasláním v elektronické podobě datové zprávy v konverzi.

Jak již bylo výše předestřeno, je autorizovaná konverze dokumentů upravena v zákoně, jenž se týká rovněž datových schránek.

V případě, že bude vaší povinností mít datovou schránku či si datovou schránku na žádost u ministerstva vnitra zřídíte, můžete očekávat doručování dokumentů do datové schránky právě v podobě elektronické v souboru Pdf, jež bude opatřen elektronickým podpisem příslušného úředníka orgánu veřejné správy či soudcem příslušného soudu a zároveň opatřen kvalifikovaným časovým razítkem. Chcete-li pak takový dokument uchopit v ověřené kopii v listinné podobě, která bude mít stejné právní účinky jako datová zpráva v konverzi, pak je třeba učinit úkony shora uvedené například právě prostřednictvím advokáta. Listinný dokument lze poté využít jako ověřenou kopii. Budete-li orgánu veřejné moci či soudu zasílat elektronicky dokument prostřednictvím datové schránky a takový dokument musí mít váhu ověřené kopie, pak je nezbytné jej zaslat jako v konverzi provedený Pdf soubor a opět k tomu lze využít služeb advokáta.

Nespornou výhodou konverze dokumentů je uchovávání dokumentů v elektronické podobě jako dokumentů

konvertovaných s tím, že v rámci archivace odpadá povinnost takové dokumenty uschovávat v podobě listinné (např. pro potřeby daňové kontroly).

Neméně nespornou výhodou je pak především cena produktu, tedy cena za provádění konverzí, která není stanovena žádným cenovým předpisem, a lze ji individuálně sjednat s konkrétním advokátem.

Naše advokátní kancelář tyto služby, tedy provádění autorizované konverze dokumentů, poskytuje v plném rozsahu již od počátku září tohoto roku.

V procesu elektronizace komunikací s orgány veřejné moci tak nepochybně konverze dokumentů představuje krok správným směrem. Umožňuje snižovat náklady na archivaci dokumentů, fakticky on-line komunikaci se soudy při předkládání ověřených opisů v datové zprávě bez potřeby jejich doručení v listinné podobě a v neposlední řadě i vytváření ověřených kopií listin při předložení listiny, a to prostřednictvím převedení do výstupu do datové zprávy a zpět do výstupu v listinné podobě.

Mgr. Ing. Václav Král, advokát
kral@hjf.cz

PŘÍPUSTNOST DŮKAZU ZÁZNAMEM TELEFONICKÉHO ROZHOVORU

Všeobecně diskutovanou otázkou je možnost použití záznamu telefonického hovoru jako důkazu v občanském i trestním soudním řízení. Níže se budeme zabývat zejména oblastí prvu, a to především ve světle nedávno vydaného rozsudku Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Cdo 4172/2007 ze dne 4. listopadu 2008. Tento rozsudek přitom navazuje na nález Ústavního soudu České republiky ze dne 7. září 2006, sp. zn. I. ÚS 191/05.

Donedávna existovalo několik rozporuplných rozsudků zabývajících se právě záznamy telefonických rozhovorů a jejich přípustností jako důkazů, dalo by se ale říci, že až v posledních letech došlo k významnějšímu průlomům v této oblasti, což dokazují též shora uvedená rozhodnutí nejvyšších soudních autorit.

Nejobecnější úpravu a vymezení rámce shora nastíněné otázky obsahuje Listina základních práv a svobod. Ustanovení jejího čl. 10, odst. 2 stanoví, že každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. Ze znění tohoto ustanovení je patrné, že k zásahu do soukromého života je nutné určité oprávnění. Toto oprávnění může být dáno zejm. zákonem (viz čl. 4, odst. 1 LZPS) anebo souhlasem osoby, jíž se takovýto zásah týká (podpůrně viz § 12, odst. 1 občanského zákoníku). V případě, že takovýto oprávnění vzniká souhlasem osoby, jíž se zásah týká, nemůže být tato

osoba nikterak donucována, aby tento souhlas vydala nebo, aby tento svůj souhlas kdykoliv neodvolala.

Dle ustanovení § 125 občanského soudního řádu za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud. Toto ustanovení tedy uvádí jednotlivé důkazní prostředky pouze příkladmo a důkazním prostředkem tak může být každá skutečnost, která je způsobilá zjistit skutkový stav. Současně je však třeba pamatovat na to, že navrhne-li účastník řízení k prokázání svých tvrzení důkaz, který byl pořízen nebo účastníky opatřen v rozporu s obecně závaznými předpisy a jehož pořízením došlo k porušení práv jiné fyzické nebo právnické osoby, soud takový důkaz jako nepřipustný neprovede.

Obecně není v zásadě sporné, zda je možné v občanském soudním řízení navrhnout důkaz představovaný magnetofonovým záznamem; vyvstává však otázka zákonnosti takového důkazu v případě, že jeden z účastníků takového telefonického hovoru jeho průběh zaznamenává bez vědomí druhé na tomto hovoru zúčastněné strany.

V prvé řadě možnost použití takto pořízeného zvukového záznamu jako důkazu o občanském soudním řízení je třeba posuzovat s ohledem na § 12 odst. 1 občanského zákoníku. O neoprávněný zásah do práv chráněných tímto ustanovením nejde mimo jiné v případě, kdy dojde k užití zvukových záznamů bez svolení fyzické osoby, jíž se týkají, je-li to k účelům úředním na základě zákona. Jde o tzv. zákonné licence pro úřední účely. Tyto zákonné úřední licence nahrazují příslušné svolení dotčené fyzické osoby.

Shora jmenované soudy shodně uvádějí, že je nepochybné, že každý má právo zaznamenávat své vlastní telefonické hovory, když existuje obecná povědomost o tom, že telefonát může být technickou cestou druhým účastníkem zaznamenáván. Pokud pak volající přesto telefonát za těchto předpokladů uskutečňuje, lze dovozovat, že tím konkludentně souhlasí i s možným pořízením zvukového záznamu tohoto telefonátu. Avšak s ohledem na shora uvedené nutno konstatovat, že magnetofonový záznam telefonického hovoru fyzických osob je záznam projevů osobní povahy hovořících osob a takový záznam může proto být použit (i jako důkaz v občanském soudním řízení) zásadně jen se svolením fyzické osoby, která byla účastníkem tohoto hovoru.

Před vydáním výše popsaných rozhodnutí Ústavního a Nejvyššího soudu České republiky obecné soudy převážně vycházely z právního názoru, že již samotná skutečnost, že záznam telefonického rozhovoru byl pořízen bez vědomí hovořících osob, činí důkaz tímto záznamem nepřipustný; měly za to, že již pořízením záznamu byla porušena práva jedné z hovořících osob. Avšak podle citovaných rozhodnutí není pořízení

záznamu telefonického hovoru nezákonné a důkaz tímto záznamem lze v občanském soudním řízení provést, avšak jen se svolením fyzické osoby, která byla účastníkem tohoto hovoru. Soudy tak budou při rozhodování o přípustnosti důkazu záznamem telefonického rozhovoru vždy rovněž zjišťovat postoj účastníka daného telefonního hovoru k užití jeho záznamu jako důkazu v daném řízení.

Poněkud odlišná situace nastává při použití takového důkazu v trestním řízení. Nejvyšší soud České republiky zastává názor (např. rozhodnutí sp. zn. 5 Tdo 459/2007 ze dne 30. května 2007), že s ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu zásadně nelze vyloučit možnost použít k důkazu též zvukového záznamu (i telefonického rozhovoru), který byl pořízen soukromou osobou i bez souhlasu ostatních účastníků určitého jednání, byť je nezbytné tuto skutečnost vždy posuzovat též v rámci respektování práva na soukromí zakotveného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv. Zásadně však možnost použití takového záznamu i bez souhlasu účastníka hovoru nevylučuje a soudy jsou tak povinny vždy při rozhodování o přípustnosti takového důkazu zvažovat jeho použití v závislosti na konkrétních okolnostech případu.

Významnou okolností v takových případech bude především to, zda důkaz v podobě tohoto zvukového záznamu stojí v konkrétní věci osamocen v rámci hodnocení otázky viny pachatele, anebo zda má soud k dispozici jiné důkazy, které významným způsobem nasvědčují důvodnosti obvinění a s nimiž je zvukový záznam v obsahové shodě.

Závěrem lze tedy shrnout, že záznam telefonického rozhovoru jako důkazu v řízení před soudem má v občanském a trestním soudním řízení odlišný režim, když v řízení civilním jej lze v zásadě použít, avšak vždy pouze se souhlasem účastníků tohoto rozhovoru. V řízení trestním pak lze takový záznam použít vždy se souhlasem účastníků rozhovoru a v odůvodněných případech též bez tohoto souhlasu, což je v rámci civilního řízení nemyslitelné, a to ze shora uvedených důvodů.

JUDr. Andrea Vejberová, advokátní koncipientka
vejberova@hjf.cz

BLANKOSMĚNKA JAKO NÁSTROJ K ZAJIŠTĚNÍ PODHLÉDÁVKY

Jedním z možných instrumentů k zajištění pohledávek plynoucích z obchodně závazkových vztahů je institut směnky, resp. blankosměnky. Blankosměnka je, zjednodušeně řečeno, neúplnou směnkou, ve které chybí některá z podstatných náležitostí směnky dle ust. § 75 zákona č. 191/1950 Sb., v platném znění (dále jen „zákon“): a) označení, že jde o směnku, b) bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu,

c) údaj splatnosti, d) údaj místa, kde má být zapláceno, e) jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno, f) datum a místo vystavení, g) podpis výstavce. Blankosměnka je ze své podstaty výhodná k zajištění pohledávky, kdy věřitel pro případ neplnění závazku dlužníka má v ruce blankosměnku, kterou doplní o chybějící údaje, čímž vznikne směnka, jíž je možno daleko pružněji a rychleji uplatnit v rámci soudního řízení.

Aby následně směnka byla platnou, je nutné držet se zákonných ustanovení. Nejdůležitějším ustanovením je pak § 10 zákona: nebyla-li směnka, která byla při vydání neúplná, vyplněna tak, jak bylo ujednáno, nemůže se namítat majiteli směnky, že tato ujednání nebyla dodržena, ledaže majitel nabyl směnky ve zlé víře nebo při nabývání směnky provinil hrubou nedbalostí. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pro ujednání o vyplnění blankosměnky není stanovena zvláštní forma, tzn. že může být uzavřena písemně, ale také ústně či jen konkludentně. K jedné blankosměnce může existovat několik ujednání k jejímu vyplnění, přičemž každé z nich může mít jinou formu. Má-li být určitá listina vůči kterémukoli ze směnečných dlužníků blankosměnkou, musí, kromě dalšího, být i tímto dlužníkem uděleno vyplňovací právo, tj. takový dlužník musí být účasten některého vyplňovacího ujednání bez stanovení formy, jak bylo uvedeno výše. Zákonodárce presumuje, že osoba, jež podepsala „nehotovou směnku,“ si musí být vědoma, že listina bude dle ujednání doplněna a tedy přeměněna na skutečnou směnku a že svým podpisem přejímá garanci za její zaplacení. Blankosměnka tedy má být vyplněna dle vyplňovacích ujednání. Skutečnost, že v takové vyplňovací dohodě není zmínka o dalším bílém místě na blankosměnce, neznamená neplatnost směnky, nýbrž pouze zakládá námitku proti majiteli směnky.

Problematika blankosměnek je předmětem celé řady soudních řízení. Proto pro vysvětlení výše uvedených závěrů použijeme jedno rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR. Ten v konkrétní věci řešil blankosměnku, ke které bylo prokazatelně dohodnuto, že majitel směnky doplní směnečnou sumu a datum splatnosti. Nicméně majitel směnky doplnil i datum jejího vystavení, ač nebylo podle protistrany ujednání o vyplnění tohoto údaje. Soud zde dospěl k závěru, se kterým se plně ztotožňuji, že v momentě podpisu takto „neúplné směnky“ a jejího předání věřiteli musí být dlužník minimálně srozuměn s tím, že majitel směnky tento údaj do ní doplní. Toto srozumění je pak potřeba chápat jako konkludentní souhlas, tedy jako jednu z možných forem uzavření ujednání o jejím vyplnění. Současně soud poukázal na skutečnost, že v tomto případě není potřebná konkretizace tohoto údaje, stačí pouze, aby se majitel směnky vyvaroval zásadních pochybení, jako např. aby datum splatnosti nepředcházel datu vystavení.

Z výše uvedeného je zřejmé, že institut blankosměnky je zajímavých instrumentem pro zajištění své pohledávky, na který nejsou kladeny přílišné formalismy. Nicméně celá problematika skýtá řadu výše nastíněných nebezpečí.

Mgr. Veronika Kaiserová, advokátka
kaiserova@hjf.cz

INFORMACE O ORGANIZACI ALLIANCE OF BUSINESS LAWYERS

Původně se jednalo o spolupráci advokátních kanceláří pod názvem Integra Legal International, která zahájila svou činnost jako určitá odnož již delší dobu fungující a Alliance Integra International, sdružující účetní a auditorské firmy po celém světě. Vznik této ekonomické aliance má dlouhodobější charakter a dnes pokrývá celý svět a je to pro její členy a jejich klienty určitá alternativa k velkým mezinárodním účetnickým a auditorským firmám. Integra Legal International po určitou dobu fungovala na bázi úplně volné spolupráce, avšak vzhledem k nutnosti tuto spolupráci určitým způsobem formalizovat, vytvořit si svou identitu, logo a prezentovat se jako subjekt navenek vedlo k založení sdružení Alliance of Business Lawyers dne 27. března 2004. Naše advokátní kancelář participovala již na fungování neformálního sdružení Integra Legal International a je od samého počátku vzniku Alliance of Business Lawyers jeho aktivním členem.

Sdružení je volným uskupením advokátních kanceláří, které si zachovávají svoji identitu. Počet účastníků se neustále rozšiřuje a z původně, zejména evropského uskupení, sílí tendence vytvářet síť po celém světě, když dnes již existuje zastoupení v Jižní Americe, Severní Americe, částečně i v Asii.

Členské státy: Belgie, Brazílie, Bulharsko, Kanada, Česká republika, Dánsko, Francie, Německo, Maďarsko, Irsko, Itálie, Libye, Lucembursko, Malta, Mexiko, Nizozemí, Polsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, Velká Británie, USA, Vietnam.

Bližší informace o členských státech a o organizaci Alliance of Business Lawyers naleznete na webových stránkách www.a-b-l.com

V případě zájmu o využití služeb některé z advokátních kanceláří sídlící v uvedených členských státech, kontaktuje, prosím, JUDr. Pavla Fráňa (frana@hjf.cz).

JUDr. Pavel Fráňa, advokát
frana@hjf.cz

Základní údaje o Alliance of Business Lawyers

Forma: Sdružení
Sídlo: Švýcarsko, Ženeva
Datum formálního založení: 27. 3. 2004
Účast HJF: Od samého založení ABL
Webové stránky: <http://www.a-b-l.com/>